

ĆWICZENIA ROZWIJAJĄCE PLYNNOŚĆ SŁOWNĄ U DZIECI

Umiejętność płynnego, swobodnego wypowiedziania się jest niezwykle cenna. Ułatwia komunikację, daje swobodę, pozwala uniknąć stresu i nieprzyjemnych sytuacji. Jeśli Państwa dziecku często „brakuje słowa”, poniższe propozycje zabaw słowem będą ciekawym rozwiązaniem:

1. **Podawanie w określonym czasie największej liczby wyrazów** na daną głoskę, kończących się na określonej sylabę, dwusylabowych oznaczające np. nazwy zwierząt.
2. **Układanie wyrazów** z podanych liter lub z liter tworzących słowa np. akumulator.
3. **Tworzenie wyrazów pochodnych od podstawowego**, np. *sok* – soczek, soczysty, sokowirówka.
4. **Wyszukiwanie słów określających czynności**, np. co robi fryzjerka (np. obcina, czesze, myje, suszy, modeluje, farbuje, lakieruje, strzyże, podcina).
5. **Nazywanie czynności, którą można wykonać wskazanym przedmiotem** (podajemy nazwę), np. ołówek? – (rysujemy), pędzel? – (malujemy), łyżka? – (jemy).
6. **Podawanie słów określających** np. gruszka (jaka?) – soczysta, słońce (jakie?) – żółte, uczeń (jaki?) – dobry, czyta (jak?) – głośno, pisze (jak?) – starannie.
7. **Wyszukiwanie nazw rekwizytów związanych z wykonywaniem podanego zawodu**, np. *nauczyciel* – klasa, szkoła, dziennik, kreda, tablica, ławki.
8. **Wymyślanie zdrobnień i zgrubień**, np. *kot*: (kotek, kiciuś, kocur, kocisko), *pies*: (piesek, psiaczek, psina, psisko).
9. **Tworzenie słowa nadrzędnego do podanych słów**, np. biały, żółty, różowy – (*kolor*), mak, topola, banan – (*roślina*).
10. **Grupowanie słów wokół ogólnej nazwy**, np. podajemy słowo *pieczywo* – (bułka, chleb, rogal, chałka, kajzerka, bagietka), *nabiał* – (jaja, ser, mleko, masło, twaróg, kefir, jogurt, maślanka).
11. **Wyszukiwanie synonimów oraz wyrazów o znaczeniu przeciwstawnym** – jak inaczej możemy nazwać podane słowo? np. kartofel – (ziemniak), chałupa (chata), zdjęcie – (fotografia), jakie jest przeciwne słowo do zimno? – (ciepło).
12. **Dopowiadanie brakującego słowa kończącego zdanie** (najpierw jedno, potem dwa), np. Obejrzymy razem... (film), Obejrzymy razem... (ciekawym film).
13. **Tworzenie ciągów skojarzeń**, np. jesień – (ponura, mokra, zimna, wietrzna, deszczowa, złocista, słoneczna).
14. **Układanie zdań określonej długości**, np. zdanie z 3 słów o zimie, zdanie z 4 słów o kotku.
15. **Wyszukiwanie wyrazów** zawierających w sobie np. słowo „kot”.
16. **Układanie zdań wg schematów**, np. głoska „K... d... p...” – Koń dzisiaj prycha.
17. **Zmiana sensu zdania**, np. Mam *brudne* ręce (Mam *czyste* ręce), Tomek rysuje *piękną* różę (Tomek rysuje *zwiędłą* różę).
18. **Przekształcanie zdania poprzez zmianę formy gramatycznej**, zmieniamy po jednym słowie w kolejnych zdaniach:
Mój tata ma nowy samochód.
Moja *mama* ma nowy samochód.
Moja mama ma nowa *sukienkę*.
Moja mama ma *zieloną* sukienkę.
19. **Układanie zdania, w którym każde słowo zaczyna się taką samą głoską**:
Jola je jabłko.
Soki są smaczne.
Mała myszka ma miłą minkę.
Daniel dał Dorocie dużą dynię.
20. **Rozwijanie zdania prostego**:
Kotek śpi.
Mały kotek śpi.
Mały kotek *smacznie* śpi.